

Lesformulier

titel les	Luistervinkje
voor welke groep(en)	5/6
onderwerp/thema	De stad/De natuur/De school/tekenen
kunstdiscipline(s)	Muziek
vaardigheden	V1: beleven van kunst – leert mogelijke betekenis van het muziekstuk bedenken en verwoorden
doelen(en)	M2: klankkleur – maakt kennis met specifieke karakter van andere geluidsbronnen (geluiden om ons heen)
werkvorm(en)	M13: geluidsdecor – verklanken van een sfeer M17: klankverhaal – verhaal omzetten in geluiden en muziek
presentatievorm	n.v.t.
duur van les(senreeks)	1 uur, of te verdelen over 3 kortere sessies van 45 minuten
benodigdheden	Muziek: <i>Gershwin, "An American In Paris" / Camille Saint Saëns: "le coucou au fond des bois" en "L'éléphant" / Smetana, "Die Moldau"</i>
voorbereiding	Muziekstukken opzoeken en klaarzetten of zoek eigen luistervoorbeelden.

Lesopbouw

ORIËNTATIEFASE

Denk hierbij aan:
voorkennis ophalen,
verwonderen,
waarnemen (kijken,
luisteren, voelen,
ruiken, proeven),
associëren,
fantaseren,
beschouwen en
reflecteren.

Opmerking: kies je eigen luistervoorbeelden of gebruik de suggesties.

Hoe denk je dat componisten aan hun ideeën komen?

Bijvoorbeeld dit muziekstuk van componist George Gershwin.

Luister maar eens. Wat denk je bij deze muziek?

Suggestie: Gershwin, "An American In Paris", (stad)

<https://www.youtube.com/watch?v=K4l2OzMltM4>

Hij dacht aan een stad. Herken je dat?

Componist camille Saint-saens dacht aan een dier. Herken je dat?

Suggestie: Saint-Saëns, "L'éléphant", (dier)

https://www.youtube.com/watch?v=OcTDz4_Tv7o

ONDERZOEKSFASE

Denk hierbij aan:
brainstormen, bronnen
zoeken, schetsen,
experimenteren,
improviseren, oefenen,
proefjes doen of
maken, nieuwe
technieken aanleren,
keuzes en een plan
maken.

Onderzoeken, ontdekken en proberen

We gaan buiten, zitten op het speelflein. Doe je ogen eens dicht. Wat hoor je?

Toegepaste vragen: hoor je hoge geluiden? Lage geluiden? Harde? Zachte?

Hoor je een ritme? Is er ook een melodie?

Daag uit door verschillende manieren van omschrijvingen te vragen.

Bijvoorbeeld: manier 1(objectief): ik hoor het geluid van een hond die blaft,

manier 2 (emotie): er blaft een hond agressief/ik hoor een hond zielig janken

manier 3 (klank): ik hoor een hond langzaam en laag blaffen/ ik hoor een hond snel en hoog blaffen.

Deze werkvorm op verschillende plekken: dicht bij de straat, in het park, in de aula. *Is er een manier waarop dit genoteerd kan worden?*

Terug in de klas doen we deze 'geluidsdecors' na. *Welke geluiden vielen op en hoe kunnen wij ze kopiëren met schoolinstrumenten of gewone voorwerpen? Laten we het eerst met dingen uit de klas proberen.*

De leerkracht omschrijft de buitensituatie, de leerlingen maken er het geluid bij wat past. Dit spreek je vooraf af. Bijvoorbeeld: *de duiven pikken stukjes brood van de straat (tikken van pennen), er rijdt een gammele fiets langs (schudden van je etui), een groep kinderen speelt lachend (stem).*

Opmerking: alle geluiden samen vormen eigenlijk een soort muziek. Bij de vertaling van de buitengeluiden kan je de schoolinstrumenten gebruiken, maar ook gewoon pennen/schrijft/etuis/blokje etc. Maak een gecontroleerde soundscape.

UITVOERINGSFAS E

*Denk hierbij aan:
toepassen, herhalen,
(in)oefenen, delen van
(tussen)resultaten.*

Uitvoeren, kiezen en maken

We luisteren naar een muziekfragment, jij mag erbij tekenen. Probeer je voor te stellen waar dit zich afspeelt. Gebruik kleur als je het vindt passen, maak er grote dingen in, of kleine; gewoon wat in je opkomt!

Opmerking: Je mag een tip geven, bijv. "het is ergens buiten" of "er is een dier bij". Maar zonder tips is het natuurlijk interessanter, waarmee de kinderen komen.

Camille Saint Saëns: "le coucou au fond des bois",
<https://www.youtube.com/watch?v=rVnQLqs3PSw>

Smetana, "Die Moldau"

<https://open.spotify.com/track/3AWDbmF9IHJ1ZQPdC1Swj4?si=305c875d03444302>

Geef elke leerling/elk groepje een afbeelding/schilderij of korte video zonder geluid of tekst: *Laat je inspireren door dit beeld en maak een kort geluidsdecor dat hierbij past.*

Kies voor verhalende beelden, bijvoorbeeld van Marius van Dokkum.

EVALUATIEFASE

Evalueren en terugkijken

Denk hierbij aan:

*Terugkijken op
product en proces en
wat geleerd is, het
creëren van ruimte om
te groeien en het
formuleren
van nieuwe
leervragen.*

Als de tekening klaar is, mag je vertellen-met de muziek op de achtergrond- wat jij hebt gemaakt.

*opmerking: vraag uit welke elementen hebben bijgedragen tot dit resultaat.
Dynamiek, melodische fragmenten etc.*

Toon het schilderij/afbeelding aan de klas en presenteer het met het geluidsdecor erbij.

Reflectievragen voor publiek:

Welke sfeer heeft deze groep gecreëerd?

Welke geluiden zie en hoor je ook?

Reflectievraag klassikaal: Wat weet je nu over het maken van een geluidsdecor?

Waar zou je nog meer een geluidsdecor bij/van willen maken?

Tips/inspiratie/verdieping

*Denk bijvoorbeeld aan:
extra activiteiten,
uitstapjes,
beeldmateriaal en
inspiratiebronnen.*

Je kunt deze opdracht ook verbinden aan filmmuziek. Vertel het verhaal in het kort en laat een sprekend fragment horen uit de film. Stel de vraag: "wat zou er op dit moment kunnen gebeuren? Hoe ziet dat eruit?"